

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, НАУКИ ТА МОЛОДІ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЮЖНОУКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ»**

Розробка уроку з української літератури

Тема: Система образів драми-
феєрії Лесі Українки «Лісова
пісня». Утвердження духовно –
естетичної сутності людини, її
творчих можливостей

Викладач української мови і літератури: Ніколаєнко Л.І.

Тема: Система образів драми-феєрії лесі Українки «Лісова пісня».
Утвердження духовно-естетичної сутності людини, її творчих можливостей

Мета: розширити знання учнів про художній образ, вдосконалювати вміння аналізувати образи; удосконалювати навички роботи в групах, роботи з текстом; формувати вміння висловлювати власні думки; виховувати почуття прекрасного, прагнення до творчої самореалізації особистості

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організаційний момент

Слово вчителя: усміхніться один одному, подумки побажайте успіхів. Сьогодні на вас чекає незвичайний матеріал. А завдання, сподіваюсь, будуть для вас цікавими

До написання «Лісової пісні» Леся Українка готувалася все життя. У неї вона вклала «цвіт душі своєї» і вилила зі свого серця «те, що не вмирає». Це незвичайна драма, драма – пісня, ніжна, як голос сопілки, пісня волинського замріяного лісу, зворушлива, глибока, мудра.

«Лісова пісня» вражає нас красою мрії, глибиною думки, музикою мови. Вона відкриває перед нами чари Полісся у шумах і тінях лісових, у веселкових барвах квітів, у зітханні вітру, гомоні весняної ночі, у буйних силах природи. Це пісня пісень не лише Лесі Українки, а й усієї драматургії. Жагуча й пристрасна пісня про велику любов і жорстоку зраду.

Сьогодні ми продовжуємо працювати із текстом драми поетеси.

II. Актуалізація опорних знань

1. Виконання вправи: встановити відповідність (за карткою)
2. Бліц опитування:
 - а) невелика за обсягом віршована п'єса, у якій поєднані драматичні, епічні, ліричні ознаки (драматична поема);
 - б) назвіть драматичні поеми Лесі Українки («Одержима», «Бояриня»);
 - в) назвати жанр твору «Лісова пісня» (драма-феєрія);
 - г) що спричинило написання драми? (сум за рідним Поліссям);

г) тема твору – зображення, оспівування духовного багатства рідного народу, його творчих можливостей; потяг людини до високого і прекрасного;

д) ідея твору – утвердження краси вільного духу, кохання, мрії, змістовного, гармонійного людського життя

3. Проблематика твору:

- людина і природа;
- мрія і буденність;
- кохання і сімейне життя;
- сенс людського життя;
- добро і зло;
- зрада;
- людина і мистецтво.

4. Завдання на встановлення відповідності:

1. Зав'язка	А. пробудження Мавки
2. Розвиток дії	Б. смерть Мавки
3. Кульмінація	В. смерть Лукаша
4. Розв'язка	Г. Мавка перетворюється на вербу
5.	Д. кохання Мавки і Лукаша, зрада Лукаша

Яку ще складову сюжету можна виділити? (Передкульмінація)
Який епізод є нею? (смерть Мавки)

5. «Повторюємо вивчене»

Художній образ – це складна мистецька форма відображення дійсності. У ньому поєднується: дійсність з неповторною індивідуальністю

Слово вчителя: Леся Українка в «Лісовій пісні» склала нечуваної сили й краси «гімн вольній людині». Для того, щоб донести до читача свій замисел, вона створила систему образів, у які вклала свої думки. Саме про образи драми-феєрії буде йти мова на уроці.

Будьте уважні, працюйте, слухайте, запам'ятовуйте, міркуйте, висловлюйте власні думки.

III. Повідомлення теми та мети

(передбачення учнів)

*Не зневажай душі своєї цвіту...
Той цвіт від напороті чарівніший -
Він творить скарби, а не відкриває
Л.Українка*

Слово вчителя: саме через образи, їх вчинки, мову проявляється неповторна індивідуальність митця. На уроці ми спробуємо дати відповідь на питання:

Проблемні питання:

- *Хто є переможцем у драмі «Лісова пісня»?*
- *Що єднає образ Мавки з Лесею Українкою?*

IV. Сприйняття і засвоєння навчального матеріалу

Слово вчителя: «Лісову пісню» не можна читати, ні осмислювати похапцем, бо десь на узбіччі залишаються непоміченими справжні золоті розсипи.

Хочеться, щоб цей твір не лише збагатив кожного духовно, а й спонукав замислитись над людськими цінностями й своїм життям.

1. Усне опитування:

- На які дві групи поділяються персонажі твору? (люди і міфічні істоти)

Люди: Лукаш, Килина, дядько Лев, Лукашева мати

Міфічні істоти: Мавка, Лісовик, Водяник, Русалки, Перлесник, Потерчата, Марище та ін.. (учні роблять запис у зошит).

2. Робота в групах (випереджаюче завдання).

Яке перше враження від Мавки?

(відео першої зустрічі Мавки і Лукаша)

Учні складають словесний портрет; відповідь записують у зошит.

I група відповідає на питання:

Як через образ Мавки поетеса розкриває мрію про красиву, щиру, обдаровану, волелюбну людину, утверджує думку, що людина – творець краси? (В образі Мавки перемагає правда, краса, благородство)

II група відповідає на питання:

Як у драмі розкривається внутрішня роздвоєність духовних поривань Лукаша, його вагання між мрією й буденщиною, між поезією і прозою життя? (Він кохає Мавку, але не може захистити своє кохання і не може встояти перед наріканнями матері. Він – слабкий духом).

III група відповідає на питання

Як за допомогою образів матері Лукаша й Килини письменниця зображує їх духовне обмеження, дисгармонію з природою?

Учні складають соціально-психологічний портрет Мавки та Килини:

Мавка	Килина
Міфічна істота	Молода вдовиця
Романтична	Заздрісна
Волелюбна	Хазяйновита
Щира	Хитра та підступна
Вірна	Жадібна
Добра	Духовно бідна
благородна	Дріб'язкова та нещира

- За допомогою якого художнього прийому вони створені? (антитеза)

IV група досліджує, як взаємини героїв зіставляються із порами року.

(весна – зародження кохання; літо – розквіт кохання; осінь – розпач Мавки; зима – гине Мавка, залишається її душа).

Слово вчителя: безсмертна лісова царівна виходить переможницею в боротьбі за «цвіт душі коханого». У кінці твору вона спалахує красою та з'являється перед хлопцем.

На фоні відеоматеріалу звучить останній монолог Мавки.

V. Систематизація та узагальнення вивченого

1. Надайте відповіді на питання:

- Яка сторона людської сутності – поривання до краси чи дріб'язковість, буденщина одержали перемогу? Чому? (Мавка має в серці те, що не вмирає; переможцем є людина мудра, добра, творча, що заради щастя постійно бореться зі злом, радіє і страждає, падає і піднімається, гине і воскресає, але прагне до краси).

- Що єднає Мавку і Лесю Українку? (мудрість, доброта, творчість, бажання і вміння боротися і жити).

- Що має найбільше цінувати людина? (красу, творчість, моральні цінності)

- А що цінуйте ви?

2. Складання сенкану

Які ключові слова сьогоднішньої теми ви можете виділити?

(кохання, життя, краса, зрада)

Кохання

Казкове й недосяжне

Приходить окрилює, втікає

Утримати його уміють одиниці

Мрія

Життя

Невгамовне, безжалісне, несправедливе

Піклується, наставляє, вчить

Дарує щастя, страждання

Любов

Краса

Незвичайна, казкова

Існує, надихає, допомагає

Без неї важко прожити

Радість або молодість

Зрада

Підступна, непередбачувана

Гнітить, спустошує, губить, принижує

Кохання і зрада несумісні

Підлість

VI. Підведення підсумків. Оцінювання роботи учнів на уроці

VII. Домашнє завдання:

- вивчити напам'ять монолог Мавки;

- написати твір – роздум:

✓ дівчатам «Чи могла б я так кохати, як Мавка?»»

✓ хлопцям «Якщо б я був на місті Лукаша...»

Заключне слово вчителя: Хай у вашому житті завжди буде гармонія і кохання. Тонко відчувайте красу, дорожить життям і не зневажайте «душі своєї цвіту»